

Forslag til handlingsplan for innføring av EN REGNING I SLUTTBRUKERMARKEDET

Innhold

Innhold	1
1. Bakgrunn.....	2
2. Behovet for innføring av en regning.....	2
3. Muligheter og handlingsrom	3
4. Muligheter og utfordringer	5
5. Forslag til ny tilnærming til innføring av en regning.....	8
6. Forslag til handlingsplan.....	9

1. Bakgrunn

I 2016 implementerte NVE en ordning med gjennomfakturering av nettleie via kraftleverandøren. Allerede i 2015 varslet NVE at ordningen med gjennomfakturering kun var et første skritt mot det endelige målet som er innføring av en helt ny markedsmodell med en obligatorisk enfakturaløsning via kraftleverandøren.

Den 25. oktober 2017 inviterte NVE bransjen til et arbeidsmøte for å diskutere mulige veier til implementering av en ny faktureringsmodell. NVE forklarte at de har satt i gang et arbeid på dette temaet, og at arbeidet bygger på tidligere utredninger fra NordReg, konsulentrappporter, samt Energi Norges posisjonsnotat om fremtidig markedsmodell for sluttbrukermarkedet¹. På møtet sa NVE at de var svært mottakelige for innspill til veien videre mot innføring av «en regning» for sluttkundene i kraftmarkedet.

Energi Norge ønsker å være en aktiv bidragsyter til utviklingen av sluttbrukermarkedet på de arenaer der rammene fastsettes. Vi ønsker derfor med dette notatet å gi NVE et forslag til handlingsplan for innføring av en ny enfakturaløsning i sluttbrukermarkedet. Forslaget inneholder også konkrete anbefalinger til ansvarsfordeling og hvordan konkrete forretningsprosesser i enfakturaløsningen bør gjennomføres. Energi Norge anbefaler at enfakturaløsningen innføres for alle sluttkunder (både i privatmarkedet og i bedriftsmarkedet) og alle målepunkter i sluttbrukermarkedet.

2. Behovet for innføring av en regning

I sitt posisjonsnotat fra 2014 redegjorde Energi Norge for 6 overordnede kriterier som bør ligge til grunn for enhver endring i organiseringen av sluttbrukermarkedet for elektrisitet.

1. Det skal være enkelt, trygt og attraktivt for kundene å orientere seg i markedet.
2. Det skal være like konkurransebetingelser for alle markedsaktører
3. Regulatoriske endringer skal utløse bedre tjenester og/eller reduserte kostnader
4. Regulatoriske endringer skal være i tråd med felles europeisk regulering og nordiske harmoniseringsprinsipper
5. Nettselskapene skal ivareta alle monopolfunksjoner
6. Regulatoriske endringer skal være fremtidsrettede og robuste over tid. De skal minimere barrierer for innovasjon og nytenkning i forretningsutviklingen.

Innføring av en obligatorisk løsning for en regning har lenge vært identifisert som en ønsket endring som oppfyller alle disse kriteriene. Alt tyder på at dette også er den foretrukne løsningen hos forbrukerne. Samlet fakturering av infrastruktur/nettjenester og markedsservice/kraftleveranser er en løsning som kundene er vant til, f.eks. ved kjøp av flybilletter, TV-tjenester og mobiltjenester.

En samlet regning for kraft og nettjenester sikrer videre like konkurransebetingelser ved at integrerte selskaper eller markedsselskap i konsern likestilles markedsmessig, dvs. at en ikke har noen nytte av sin direkte eller indirekte tilknytning til nettselskapet. Samtidig vil en regning redusere nettselskapets tradisjonelle rolle i kundegrensesnittet, noe som gjør det mulig for nettselskapene å rendyrke sin rolle som tilretteleggere for et velfungerende sluttbrukermarked og fremtidige systemansvarlige.

Overgangen til en enfakturaløsning er også forenelig med den harmoniserte nordiske markedsutviklingen. Allerede i 2013 ble medlemmene av NordReg enige om en felles posisjon

og anbefaling knyttet til implementering av obligatorisk kombinert fakturering av netjtjenester og strømleveranser.

Implementering av en enfakturaløsning vil også være fremtidsrettet og robust over tid. Det finnes ingen eksempler fra andre markeder der man har valgt å reversere implementeringen av en slik kundeorientert løsning.

3. Muligheter og handlingsrom

3.1. Handlingsrommet innenfor det Nordiske samarbeidet

Helt siden 2005 har NordReg hatt en ambisjon om å utvikle et harmonisert nordisk sluttbrukermarked. Til tross for at de nordiske regulatorene har klart å harmonisere enkelte forretningsprosesser, er hovedinntrykket at Norden fortsatt opererer med fem ulike sluttbrukermarkeder. De nordiske regulatorene har imidlertid lyktes i å identifisere 4 prioriterte områder som bør harmoniseres for at opplevelsen av å være sluttkunde i de ulike nordiske landene skal fremstå som noenlunde lik. De fire prioriterte områdene er:

- Et leverandørorientert kundegrensesnitt
- En kombinert regning for fakturering av netjtjenester og kraftleveranser
- Harmoniserte prosesser for flytting og leverandørbytte
- Effektiv informasjonsutveksling

Det er viktig å understreke at en harmonisering av enkeltprosesser i markedsmodellen ikke nødvendigvis vil innebære at vi oppnår et velfungerende nordisk sluttbrukermarked. Endringene er nødvendige, men ikke tilstrekkelige for å skape et velfungerende marked.

NordReg har ikke lyktes i å bli enige om en anbefalt harmonisert modell for leveringsplikt. I sin statusrapport for 2016 skriver NordReg at de vurderer utformingen av kontrakter som helt grunnleggende for sluttbrukermarkedets funksjon¹. Likevel har man frem til i dag heller ikke lyktes med å utarbeide noen konkrete anbefalinger til harmonisert kontraktsregime².

Det er imidlertid viktig å understreke at NordReg har satt som mål å harmonisere fakturamodellen i Norden til en løsning med kombinert regning for fakturering av netjtjenester og kraftleveranser. Ettersom NordReg i tillegg anbefaler et leverandørdrevet kundeorientert kundegrensesnitt, vil det være kraftleverandøren som vil være ansvarlig for kundefaktureringen.

3.2. NVE har varslet innføring av én regning for forbrukerne

Utformingen av sluttbrukermarkedets markedsmodell er en prosess der man fordeler roller og ansvar mellom markedsinteressentene og konkretiserer rammer og rutiner for gjennomføring av markedets forretningsprosesser. I sitt posisjonsnotat fra 2014 anbefalte Energi Norge at dette arbeidet må ta utgangspunkt i kundenes behov og forventninger til kraftmarkedet. Hensynet til kundene lå tungt til grunn for vår anbefaling om et leverandørorientert kundegrensesnitt og implementering av obligatorisk enfakturaløsning fra markedsselskapene.

¹ NordReg. *Electricity customer in the Nordic countries - Status Report Retail Markets 2016* (2017)

² NordReg. *NordREG recommendations on implementing combined billing* (2013)

Energi Norge er derfor positive til at NVE ved flere anledninger har varslet at man utreder en ny «kundesentrisk markedsmodell for sluttbrukermarkedet for strøm», med overgang til et leverandørorientert kundegrensesnitt. I likhet med Energi Norge mener NVE at kraftleverandøren skal være strømkundenes primærkontakt og har ansvar for det meste av kundedialogen, også når det gjelder fakturering av både kraft og nettleie.

NVE har også varslet at det i fremtiden vil innføres en ny obligatorisk fakturamodelle med én regning for forbrukerne. Etter overgangen vil det ikke være tillatt for hverken nettselskap eller kraftleverandør å velge noen annen faktureringsmetode. Da NVE innførte gjennomfakturering i 2016 ble det samtidig opplyst at gjennomfakturering var et viktig - men kun midlertidig - skritt på veien mot den fremtidige «kundesentriske markedsmodellen».

På sine hjemmesider skriver NVE at de vil presentere en oppdatert plan for arbeid med ny kundesentrisk markedsmodell i løpet av 2018.

3.3. Forsinket Elhub er ikke en hindring for utvikling av enfakturaløsning

Etter flere utsettelse de siste årene, hersker det i dag noe usikkerhet om når Elhub vil bli operativ. Fra et markedspektiv er det svært uheldig dersom utsettelsen av Elhub fører til en utsettelse av implementeringen av en ny og bedre markedsmodell for sluttbrukermarkedet. I 2016 implementerte NVE dagens ordning med gjennomfakturering. Den gang uttalte NVE at det kun ville være mulig å implementere en obligatorisk enfakturaløsning med en operativ Elhub. Erfaringer fra gjennomfaktureringsordningen viser imidlertid at aktørene i sluttbrukermarkedet slett ikke er avhengig av meldingsutveksling gjennom Elhub for å utforme et samlet fakturaunderlag for kraftleveranser og nettjenester. Det er nå om lag 1,5 millioner sluttbrukere på gjennomfakturerings-løsningen, noe som vitner om at Elhub ikke er en forutsetning for innføring av en ny enfakturaløsning.

Vi mener det er nødvendig og mulig å utvikle en ny faktureringsmodell for sluttbrukermarkedet, uavhengig av fremdriften i Elhub-prosjektet. Implementering av en modell kan skje enten før eller etter innføring av Elhub.

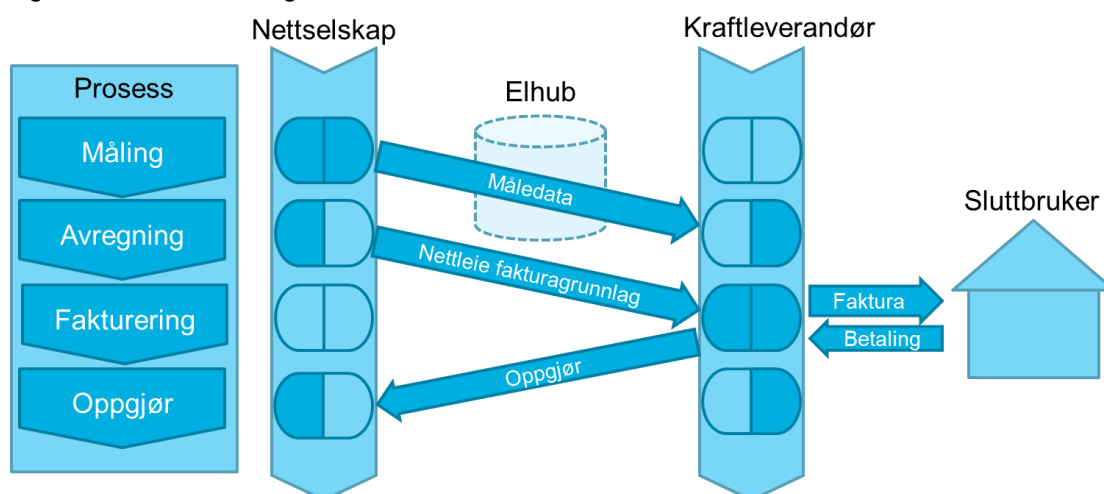
Selv om dagens ordning med gjennomfakturering fungerer godt for mange kunder finnes det et potensial for å standardisere og effektivisere prosessene knyttet til data- og meldingsutveksling mellom kraftleverandør og nettselskap. Dette handler hovedsakelig om å gjennomføre nødvendige endringer i kontrollforskriften som sikrer at nettselskapenes løsninger for elektronisk kommunikasjon blir standardiserte og at prosesser knyttet til avregning av nettleie, utveksling av målerdata, flytting og leverandørbytter skjer innenfor standardiserte tidsrammer.

Når Elhub kommer i drift vil den også kunne bidra til ytterligere effektivisering av informasjonsutvekslingen. Likevel, vi er altså ikke avhengige av Elhub for innføring av en ny faktureringsmodell.

3.4. Energi Norges anbefalte faktureringsmodell

Energi Norge redegjorde for sin anbefaling til fremtidig faktureringsmodell i sitt posisjonsnotat fra 2014. I notatet ble denne modellen omtalt som «engros-modellen». Modellen innebærer at nettselskapet selger sine tjenester til kraftleverandøren, som igjen fakturerer kundene samlet for både nettleie og kraftleveranser. I modellen er nettjenester en varekostnad for kraftleverandøren, og sluttbruker har således kun betalingsforpliktelser ovenfor kraftleverandøren. Figur 1 gir en forenklet illustrasjon av hvordan måling, avregning og fakturering vil kunne gjennomføres i engros-modellen.

Figur 1: Anbefalt faktureringsmodell

Figuren illustrerer at det er nettselskapet som vil ha ansvaret for måling, avregning av nettjenester og registrering av nettleie. Kraftleverandøren vil på sin side motta målerdata og fakturagrunnlag for nettleie fra nettselskapet, noe som vil gjøre det mulig å utforme en samlet faktura for både kraftleveranser og nettjenester til sluttkundene.

I 2013 utredet Gaia Consulting³ på oppdrag av NordReg ulike tilnærminger til en regning. Konsulentens anbefaling var helt i tråd med Energi Norges anbefalinger. I sluttrapporten anbefaler Gaia implementering av en form for standardisert meldingsutveksling. En sentral datahub behøver imidlertid ikke å være den eneste løsningen for å få dette på plass. Figur 1 indikerer at Elhub kan bidra til en mer effektiv utveksling av målerverdier i den foreslåtte faktureringsmodellen, men Elhub er isolert sett ikke avgjørende for at modellen skal kunne innføres.

4. Muligheter og utfordringer

Det er de senere årene gjennomført mange mindre endringer i organiseringen av sluttbrukermarkedet, med stor betydning for aktørene. Eksempler på dette er innføring av rett til gjennomfakturering av kraft og nettleie, innføring av begrenset adgang til forskuddsfakturering for kraftleverandører, krav til gjennomføring av datavask for mer effektiv informasjonsutveksling osv. Andre endringer utover fakturering er innføring av AMS og etablering av plusskundeordningen som også er drivere for nye forretningsmodeller. Innovasjon i markedet er viktig og fremveksten av nye bærekraftige forretningsmodeller må ikke hindres ved standardisering eller subsidiering. I de pågående revisjonene av eldirektivet og fornybardirektivet er ivaretagelse av innovasjonsrommet for markedsaktører og kunder sentralt.

Innføringen av en enfakturaløsning synes imidlertid å være mer krevende fra et regulatorisk ståsted. Det kan være fordi overgangen til en ny faktureringsmodell ofte ses i sammenheng med alle øvrige nødvendige endringer i markedsmodellen. NVE har sagt at innføring av en faktura betinger en operativ Elhub, men erfaringene fra gjennomfakturering underbygger altså ikke det. NVE har også uttalt at man ønsker å utrede forhold knyttet til leveringsplikt og

³ Gaia Consulting. *Payment requirements with combined billing*. (2013)

stengerett i forbindelse med ny kundesentrisk markedsmodell og krav til en regning. Vi støtter at dette er vesentlige forhold, men som ikke må forutsettes endret først.

Det finnes imidlertid enda flere forretningsprosesser og forhold som vil måtte adresseres ved overgangen til en faktura. I sum er de viktige prosesser og forhold som bør vurderes ved en omlegging av faktureringsmodellen som følger:

- Kontrakter
- Håndtering av kredittrisiko
- Håndtering av likviditetsbehov
- Stengerett
- Leveringsplikt
- Avgifter
- Implementering av øvrige regulatoriske endringer

4.1. Kontrakter

I dagens markedsmodell inngår sluttkundene tre ulike kontrakter for henholdsvis kraftleveranser, netjtjenester og tilknytning. Sistnevnte er en standardisert avtale som regulerer partenes forpliktelser og vilkår (f.eks. vedrørende utkobling). Tilknytningsavtalen inngås kun ved nytilknytning eller endring av tilknytning, og den videreføres automatisk til eventuelle nye eiere av anlegget.

Ved en overgang til en regning vil ikke nettselskapet lenger fakturere kundene direkte for nettleie. Nettleie må bli en varekostnad for kraftleverandøren. Dette taler for en endring i dagens avtalestruktur, slik at kundene inngår en kombinert avtale om kjøp av kraft og nettleie med kraftleverandøren. En juridisk utredning utført på oppdrag Energi Norge tilsier at en slik endring vil være den rettslig sett beste og minst kompliserte løsningen⁴.

4.2. Håndtering av kredittrisiko

Ved innføring av en enfakturaløsning vil kredittrisikoen mot kundene øke for kraftleverandøren, og den vil falle bort for nettselskapene. Nettselskapene vil imidlertid bli utsatt for en ny kredittrisiko mot kraftleverandørene.

I dagens ordning for gjennomfakturering har NVE valgt en løsning som åpner for at nettselskapene kan kreve en bankgaranti som sikkerhetstillegg fra kraftleverandører ved gjennomfakturering. Det løser nettselskapenes utfordring, men er en spesialregulering som pålegger alle markedsaktørene kostnader i stedet for at enkeltaktører som ikke kan oppvise finansiell trygghet selv må bære denne kostnaden. Ordningen dokumenterer at det er kostnad for alle kunder at NVE har en kunstig lav etablerings terskel for kraftleverandører.

Det kan vurderes om metoden for fastsettelse av nettselskapenes kostnadsnorm vil begrense reell kredittrisiko mot kraftleverandør ved overgang til ny faktureringsmodell, eventuelt om det som et alternativ til bankgarantier kan stilles kapitalkrav tilknyttet omsetningskonsesjonen. En må få på plass en styrking av kraftleverandørenes posisjon for innfordring av nettleie/ strøm og avgifter for å redusere kraftleverandørens risiko til det som oppleves som alminnelig forretningsrisiko. Det kan også påvirke nettselskapets ønske om garantier. Økt nettleien med f.

⁴ Kilde: Advokatfirmaet Thommesen. *Rettslige utfordringer ved omlegging til en leverandørsentrisk markedsmodell for sluttbrukermarkedet* (2013)

eks 0,1 øre/kWh som risikopremie for tap kan også være en mulighet. Energi Norge kan for øvrig ikke se gode argumenter for at kraftsektoren skal ha krav til håndtering av kredittrisiko mellom profesjonelle parter nettselskap og kraftleverandør som avviker fra andre sammenlignbare markeder.

4.3. Håndtering av likviditetsbehov

Ved innføring av enfaktura bør det utformes standardiserte krav til kredittid og avregningsperiode (månedlig) ved salg av netjtjenester fra nettselskap til kraftleverandør. Hensyn til nettselskapenes og kraftleverandørenes likviditetsbehov bør i den forbindelse balanseres.

4.4. Leveringsplikt

I en fremtidig markedsmodell med et leverandørsentrisk kundegrensesnitt er det ikke hensiktsmessig å bevare dagens ordning for leveringsplikt, der nettselskapene har leveringsplikt til kunder uten kraftavtale.

Ved revisjon av standard kraftavtale (Forbrukertilsynet – Energi Norge) gyldig fra 1. januar 2016, åpnes det for at kraftleverandør kan tilby kunder med utløpt avtale å kjøpe strøm inntil videre på samme vilkår eller bedre enn vilkårene for pliktleveransene. Det er ikke rapportert om negative erfaringer ved denne endringen.

Det bør innføres en helt ny ordning som sikrer at nettselskapene rendyrker sin rolle som tilretteleggere for et velfungerende sluttbrukermarked og at alle kunder sikres en kraftavtale til markedsvilkår.

4.5. Stengerett

Kraftleverandører må ha anledning til å respondere på mislighold av betalingsforpliktelser. Dette gjøres i dag ved at kraftleverandøren kan avslutte kundeforholdet ved manglende betaling (stansing av kraftavtale) . Denne løsningen vil også kunne fungere ved innføring av en enfakturaløsning.

Behovet for stenging er i stor grad knyttet til oppgavene til en pliktleverandør av strøm. Reglene for stenging er regulert slik i forbrukerkjøpsloven at dette ansvaret/retten hviler på nettselskapet. Dersom leveringsplikten overføres fra nettselskap til kraftleverandør må det etableres en løsning som sikrer kraftleverandøren en mulighet til å bestille stenging hos nettselskapet, og det må utformes rammer for hvordan nettselskapet skal respondere på en slik henvendelse.

I forarbeidende til lovfesting av stengeretten i 2005 i forbrukerkjøpsloven er dette grundig utredet og det synes klart at det er lite ønskelig for samfunnet med løsninger som svekker prinsippet om at leveringsplikten til bransjen skal møtes av en betalingsplikt fra kunden.

4.6. Avgifter

Det finnes to alternative tilnærminger til avgiftsinnkreving. Enten kan kraftleverandøren kreve inn avgifter som betales til nettselskapet, som igjen betaler avgifter til myndighetene. Alternativt kan kraftleverandøren betale avgiftene til myndighetene direkte.

I utgangspunktet er det ikke rasjonelt at nettselskapene skal stå ansvarlig for innkreving av avgifter når det er kraftleverandører som fakturerer sluttkundene. Innkreving av avgifter i regi av nettselskapene bidrar til kravet om garantiordninger mot kraftleverandøren pga risiko hos nettselskapene som uansett må svare overfor skattemyndighetene.

En eventuell endring i ansvaret for avgiftsinnkrevinger vil kreve kompetanse på dette området hos kraftleverandørene, der det bl.a. kan være krevende å få gjennomført riktig håndtering av avgiftsfritak. En omlegging av ansvaret for avgiftsinnkreving fordrer at avgiftsinnkreving blir håndtert på en måte som er enkelt og kostnadseffektivt for kraftleverandørene.

4.7. Implementering av øvrige regulatoriske endringer

Som nevnt i det overstående har NVE de senere årene gjennomført små endringer i markedsmodellen, f.eks. knyttet til innføring av krav om gjennomfakturering og etablering av plusskundeordningen. NVE har varslet flere endringer i fremtiden, blant annet innføring av krav til at nettselskapene skal drive veiledning til kundene om effekttariffering i distribusjonsnettet.

I forbindelse med kommende effekttariffering har NVE foreslått en ordning på høring der kundene må tegne et årlig effektabonnement med nettselskapet. Dersom kundene ikke aktivt velger et abonnement skal nettselskapene ta valget på vegne av kundene.

Det er viktig at alle endringer NVE gjennomfører er forenelig med prinsippene for et effektivt kundeorientert kundegrensesnitt slik som enfaktura modellen.

5. Forslag til ny tilnærming til innføring av en regning

5.1. Fra holistisk til trinnvis innføring av ny faktureringsmodell

En sentral utfordring med implementering av en regning i sluttbrukermarkedet er forestillingen om at «alt henger sammen med alt». Gjør man endringer i en enkelt prosess i sluttbrukermarkedet, vil det utløse et behov for endringer i andre prosesser. F.eks. vil et endret kundegrensesnitt kreve endringer i faktureringsrutiner. Endrede faktureringsrutiner vil igjen kreve endringer i faktureringsmodellen, noe som igjen vil kreve endringer i kontraktene mellom markedsinteressentene.

NVE har frem til i dag hatt en holistisk tilnærming i arbeidet med innføring av krav til en regning. Direktoratet har uttalt at en regning betinger en operativ Elhub, og at dette også må ses i sammenheng med mulige endringer i leveringsplikten og stengeretten.

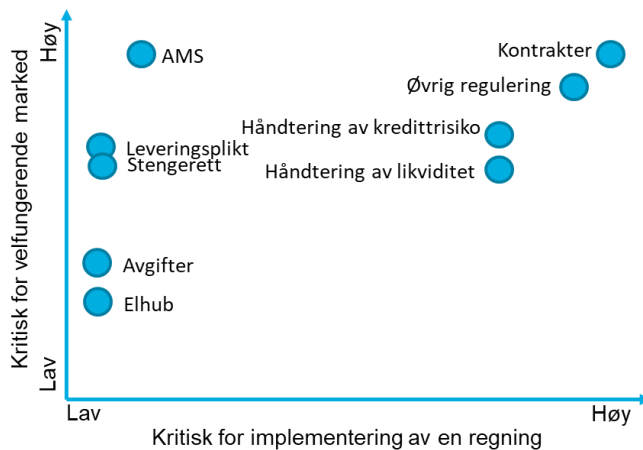
En slik sammensatt tilnærming gjør arbeidet med innføring av en regning langvarig og unødig komplisert. Dersom det strides om en enkeltendring i en av forretningsprosessene, vil hele arbeidet stoppe opp. En sentral erfaring vi har fra arbeidet med utviklingen av et nordisk sluttbrukermarked, er at markedsutviklingen må skje trinnvis. Dersom vi skal vente på at alle brikkene i den endelige markedsmodellen skal falle på plass, er det en stor fare for at markedsutviklingen vil stoppe helt opp.

Energi Norge anbefaler derfor at NVE går fra en holistisk til en trinnvis innføring av ny obligatorisk faktureringsmodell. Dette kan gjøres ved at man i første omgang fokuserer på de prosessene som er mest kritiske for innføringen av en nytt faktureringsmodell. Når enfakturaløsningen er på plass, kan NVE flytte fokus til andre elementer i markedsmodellen som også er viktige for et velfungerende sluttbrukermarked.

5.2. Vurdering av forretningsprosesser som er kritiske for ny faktureringsmodell

Kapittel 4 redegjør for ulike forretningsprosesser som er av betydning for innføring av en regning i sluttbrukermarkedet. Enkelte av disse prosessene er mer kritiske å adressere ved innføring av en enfakturaløsning enn andre. I figur 2 har vi vurdert i hvilken grad de ulike forretningsprosessene er kritiske for et velfungerende sluttbrukermarked, samt i hvilken grad de er kritiske for innføring av en regning.

Figur 2: Vurdering av betydningen av endringer i forretningsprosesser (endret 13.12)

Energi Norges vurdering er at de mest kritiske prosessene for innføring av en regning er kontrakter mellom markedsaktørene, håndtering av kredittrisiko og håndtering av likviditet. For øvrig er det viktig at NVE ikke innfører annen regulering i tiden fremover som reduserer mulighetene for innovasjonen som et markedsdrevet og enkelt kundegrensesnitt kan stimulere til.

Prosessene knyttet til leveringsplikt, stengerrett og AMS vurderes å være av stor betydning for realiseringen av et velfungerende og effektivt sluttbrukermarked. Særlig er utrulling av AMS forventes å bli en driver for utvikling og innovasjon i gamle og nye forretningsmodeller. Disse prosessene er imidlertid av mindre betydning for selve faktureringsmodellen. Også prosesser knyttet til innkreving av avgifter vurderes å være mindre kritisk for innføring av en regning.

6. Forslag til handlingsplan

NVE synes i dag å se på innføringen av en regning som en sammensatt prosess. Ut ifra en vurdering av hvilke prosesser som er mest kritiske for innføring av en regning, kan NVE utforme en trinnvis handlingsplan der endringer i ansvarsfordeling og oppgaver deles opp i ulike faser.

Energi Norge foreslår følgende tre faser for innføring av en regning:

- Fase 1: En regning – to kontrakter
- Fase 2: Leverandørorientert leveringsplikt
- Fase 3: Rasjonell innkreving av avgifter

I tillegg vil sluttbrukermarkedet preges av følgende parallelle faser for endring av markedsmodellen:

- Parallellfase: Tilpasning av øvrig regulering
- Parallellfase: Implementering av Elhub

6.1. Fase 1: En regning – to kontrakter

Første fase vil være å implementere en minimumsløsning for samlet fakturering av netjtjenester og kraftleveranser i regi av kraftleverandøren. Dette vil nødvendigvis kreve endringer i dagens kontrakter mellom markedsaktørene og kundene, der kundene går fra å ha tre kontrakter til å ha en noe endret tilknytnings og brukskontrakt med nettselskapet og en kontrakt med kraftleverandør for kjøp av kraft og netjtjenester.

Avtaleforholdet mellom nettselskap og kraftleverandør bør reguleres med standardiserte krav til håndtering av kredittrisiko, kredittid og data utveksling. Enfaktura må være obligatorisk.

6.2. Fase 2: Leverandørorientert leveringsplikt

Fase 2 vil være å sikre at all kraftomsetning, også i de tilfeller kunden ikke har aktivt valgt en kraftleverandør, skal skje i regi av kraftleverandører. Bortfall av leveringsplikten vil frigjøre store ressurser hos nettselskapene, samtidig som at vi sikrer at sluttkundene mottar kraftleveranser til markedsvilkår.

Det er kun nettselskap som kan gjennomføre stenging. Ved etablering av en leverandørorientert leveringsplikt må kraftleverandøren imidlertid sikres å få en mulighet til å respondere på mislighold av betalingsforpliktelser. Det må i den sammenheng derfor utformes tydelige retningslinjer for når og hvordan kraftleverandøren skal kunne bestille stenging hos nettselskap. Samtidig har NVE et ansvar for å utforme rammene slik at sårbare kunder ivaretas uten at deres rettigheter svekkes. Kundens rettigheter i Forbrukerkjøpsloven må ivaretas.

6.3. Fase 3: Avgifter

Ved overgang til en obligatorisk enfakturamodell bør det være kraftleverandørene som har ansvaret for innkreving av avgifter. En slik endring vil redusere administrative og finansielle kostnader for både kraftleverandører og nettselskap, noe som igjen vil komme sluttbrukerne til gode.

En endring i ansvaret for avgifter vil imidlertid kreve endringer i forskrift om særavgifter. Det vil involvere mange interessenter og kan derfor være tidkrevende å få på plass. En endring i avgiftsansvaret er imidlertid ikke kritisk viktig for innføring av enfaktura, og kan derfor gjennomføres som en egen fase, som går parallelt med de andre fasene.

6.4. Forslag til tidsplan

Energi Norge mener at det ikke er behov for ytterligere utredninger knyttet til beslutningen om implementering av ny faktureringsmodell. Fokuset bør være på implementering av løsninger. Det er bred enighet blant Energi Norges medlemmer, de nordiske regulatorene, om hvordan en fremtidig faktureringsmodell bør se ut. Sluttkundene bør møte et strøm markedet de kan kjenne fra mange andre markeder de benytter seg av. Vi anbefaler derfor at NVE starter arbeidet med å innføre en minimumsløsning for en regning (fase 1) i sluttbrukermarkedet så raskt som mulig, med mål om at forskriftsendringer for fasevis innføring av ordningen kan sendes ut på høring i løpet av juni 2018. Implementering av fase 1 av enfakturaløsningen kan med dette starte allerede fra fjerde kvartal 2018.

Gjennomføringen av de øvrige fasene kan starte opp i de påfølgende kvartaler, dog slik at igangkjøring av Elhub blir endringsaktiviteten med fokus i 1. kvartal 2019. NVEs kundeorienterte markedsmodell kan være ferdig implementert i markedet allerede i løpet av 2019 selv om de siste faser om pliktleveranser og avgiftsinnkreving skulle trenge ytterligere formell bearbeiding. Dette er i forlengelsen av at alle sluttkundene har fått installert AMS og Elhub er blitt etablert. En vellykket implementering av enfakturaløsningen fordrer imidlertid at NVE ikke gjør andre annen reguleringer som gir nettselskapene eller kraftleverandørene plikter som ikke er forenelig med et leverandørorientert kundegrensesnitt og en samlet fakturering av kraft og netjtjenester i regi av kraftleverandøren.

Figur 3 illustrerer en tentativ plan innføring av en regning i sluttbrukermarkedet.

Figur 3: Tentativ tidsplan for innføring av en regning i sluttbrukermarkedet

